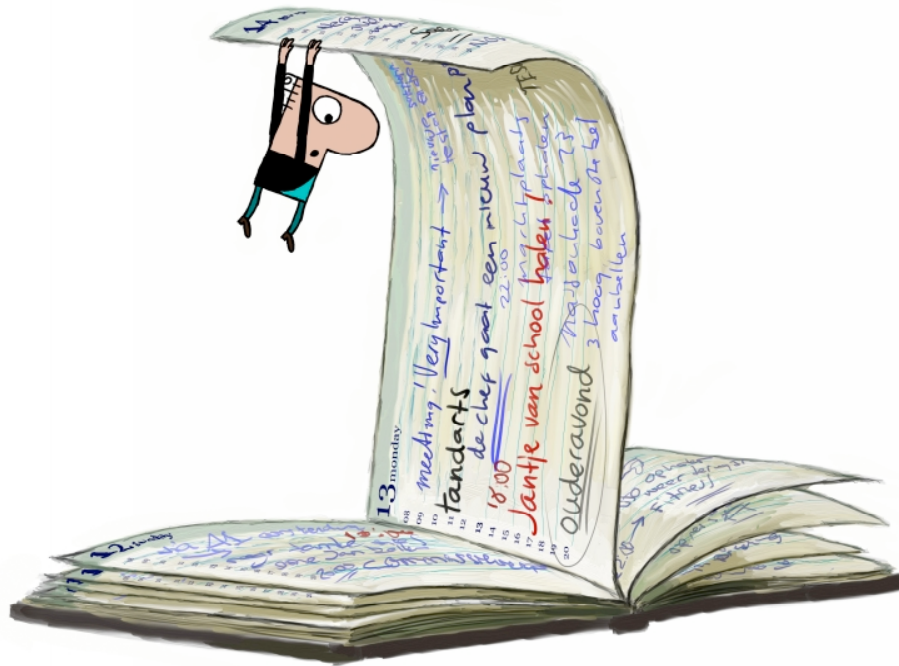

OPK THEMA SEIZOEN 2007 - 2008

TIJDLOOS

GELOOF EN TIJD IN
CONFLICT EVENWICHT UITZICHT

MATERIAAL VOOR BESPREKING
EN VERWERKING IN DE KRINGEN

IN DE OOSTERPARKKERK TE AMSTERDAM
IN HET SEIZOEN 2007 - 2008

† ooster
p park
† kerk

Inleiding

In de Oosterparkkerk te Amsterdam werken we al sinds enige jaren met een zgn. Jaarthema. Dit thema is een opstap naar bezinning, visieontwikkeling, geloofsgroei, verdieping, etc. binnen onze gemeente.

Dit jaar is het thema "Tijdloos. Geloof en tijd in conflict, evenwicht, uitzicht". Dit thema wordt m.n. uitgewerkt in preken die in themadiensten worden gehouden. In deze reader wordt materiaal geboden om die jaarthema[preken verder te verwerken en te bespreken.

Er is voor gekozen het een en ander aan te bieden waarmee zowel thuis als op de kring kan worden gewerkt. Tevens is er voor gekozen om de mogelijkheid te bieden e.e.a. kort, bv aan het begin van de kring, aan de orde te stellen.

We hopen dat dit materiaal en ook de themadiensten ertoe zullen bijdragen dat de bezinning op het thema "Tijdloos" diep verankerd in de geloofslevens van de Oosterparkers en zij die binnen de Oosterparkkerk meeleven.

God is een eeuwige God. Die op wonderlijke wijze onze tijdelijkheid is binnengekomen. Wat is het goed om je dat te beseffen! God? Hij draagt ons leven dag aan dag. Mijn tijd is in Zijn handen.

Amsterdam, september 2007.

Illustratie

Niet onvermeld mag blijven dat de illustratie op de voorzijde van deze reader is van de hand (of muis?) van Juan de Graaf. De komende themapreken zal er steeds opnieuw een illustratie van zijn hand bij verschijnen, die ook telkens weer herinnert aan de voorgaande tekening.

In de illustratie op de voorkant van deze reader is het met name de confusie van het mannetje dat aan zijn agendapagina hangt, tekenend: heb ik nu de tijd? Of heeft de tijd (verdraait nog aan toe) mij?

Is dat niet de vraag die ons allen van tojd tot tijd bezig houdt?

Juan, hartelijk dank!

Jaarthema Tijdloos – Inleiding Startweekend OPK 2007 - 2008

Tijdloos. Tijd en geloof in conflict, evenwicht en uitzicht

VOORAF: allemaal horloge af en mobiles uit...

Korte interactie met whiteboard

Wat stel jij je voor bij tijdloos: associatiespelletje...

Tijdloos

Wat deed jij, vandaag 9 weken geleden, om deze zelfde tijd?

En 456 dagen geleden? En 6 jaar geleden?

Wat is tijd vluchtig!

Kan je treurig maken, of gehaast, of angstig: als ik het nu niet ben, of doe, of bereik, dan is het te laat... Dan is de tijd voorbij.

En als ik het nu niet beleef, dan is het verdwenen in het verleden en in mijn herinneringen... En ben ik het kwijt....

Tijd heeft iets in zich van voortdurend afscheid moeten nemen. En van voortdurend bezig moeten zijn met je agenda en met prioriteiten. En met manieren om er en beetje redelijk doorheen te komen...

Dit kan je gemakkelijk zoveel bezig houden, dat er voor heel veel andere gedachten geen ruimte en tijd meer is.

En dat voortdurend afscheid moeten nemen doet ook voortdurend en beroep op je met vragen als: waarom gaat het zo, is dit nu alles, wat moet ik hier nu weer mee, welke plek moet ik dit geven in mijn voortgaande leven van alle dag? Doet ook een beroep op je emoties en je overlevingsdrang.

Veel mensen gaan hierdoor heel **fatalistisch** door het leven: **het gaat nu eenmaal zo**. Het komt zoals het komt... Je moet het maar nemen zoals het komt... Je hebt geen keus...

We zijn nu eenmaal zondaars...

Of nog iets gelatener: **Wat maakt het uit!** Uiteindelijk delven we toch het onderspit. **Laat ik er daarom nu uit halen wat erin zit.**

Anderen proberen er iets meer optimistisch tegenaan te kijken: het komt wel goed. Zit er niet over in! Kijk positief tegen de dingen aan... Je bent tenslotte voor een groot deel wat je denkt. Dus...

Nog weer anderen komen uiteindelijk om... Het leven wordt hun teveel... Telerstellingen, frustraties, e.d.

Dit doet vele mensen **verlangen naar een soort van tijdloosheid**. Dat het leven hun niet zo ontvalt, zoals het nu vaak wel doet... Mensen verlangen naar een eindeloze gezelligheid, die immers geen tijd kent...?

En dan vluchten ze liever weg voor de werkelijkheid van het vergankelijke leven... Het leven dat lijkt te worden opgeslokt in het verleden. De hele cultuur is daar in feite vol van: van ontwijken van de vergankelijkheid. Om het zo maar vol te houden.

Herken je daar iets van? Iets bij of in jezelf. Of om je heen? Dat je probeert vast te houden wat je hebt. Of probeert te verkrijgen waarvan jij denkt dat dat het ultieme **levensgeluk** of **welbevinden** geeft. Of op z'n minst een glimp daarvan zichtbaar of tastbaar maakt in je leven?

En de tijd is daarbij dan een reeks aan opeenvolgende gebeurtenissen en gelegenheden om dat leven te grijpen, te bewerken, en vast te houden. Voor zolang als het duurt...

Maar merk je hoe de tijd je dan ahw inkapselt? Het neemt je in beslag. De tijd heeft jou, in plaats van dat jij de tijd hebt. Want laten we eerlijk zijn: wie heeft de tijd nu nog ergens voor? Zoals vroeger die ouderling of diaken, die trouwe zuster die altijd langs kwam, ... Tijd? Het is een schaars maar noodzakelijk middel geworden... Dat je voortdurend in de greep houdt. Kijk maar eens in je agenda... Of kijk naar de onrust in je hart...

Tijd en geloof

Maar er is nog een andere manier om om te gaan met tijd...

Een manier die we terug vinden in het joods – christelijke denken van de bijbel.

Een van de meest interessante dingen in de bijbel is, hoe mensen daar omgaan met de vergankelijkheid en alles wat dat met zich meebrengt.

In de bijbel gaat het over geloof, en over God en over eeuwigheid, verlossing, onderlinge gemeenschap en harmonie, over vrede van binnen, tot je doel komen (het beloofde land), over vrijheid...

Conflict

Op het eerste gezicht zou je kunnen zeggen dat geloof en tijd en verlangen naar tijdloosheid (onvergankelijkheid) met elkaar in conflict komen. Hoe kan ik als sterfelijk en gebroken mens geloven in dingen als eeuwigheid, volmaaktheid en vrede.

De tijd en de voortgang ervan laat zoveel zien aan dingen, die in het geloof geen plaats meer lijken (te mogen) hebben.

Het lijkt zelfs wel dat geloof en tijd in conflict met elkaar staan. Ze staat tegenover elkaar.

Evenwicht

Dat zou je zo kunnen zien. En dat is ook zo als je tijd opvat zoals we dat als mensen meestal doen: die voorbijgaande hoeveelheid momenten waarop je het leven moet pakken, omdat het anders te laat is (*chronos*).

Het bijzondere echter is dat de bijbel tijd en geloof juist in evenwicht wil brengen. Laat ik kort een paar dingen noemen:

- bij geloven gaat het om geloof in de **God die alles heeft geschapen**. Ook de tijd. Dat impliceert dat Hij de tijd heeft, en de tijd niet Hem. Omdat wij als mensen naar Zijn beeld geschapen zijn, mag dat ook voor ons gelden
- Dat wordt bevestigd door **Gods toezeggingen voor ons**: Hij wil ons daar brengen waar ons leven tot Zijn doel komt. En de tijd is in de bijbel dan ahw de weg daar naartoe. Zo staat de tijd ineens niet meer tegenover geloven, maar is het in evenwicht, harmonie.
- Of nog iets anders gezegd: waar God in de bijbel voortdurend op uit is, dat is onze tijdelijke vergankelijkheid in verbinding brengen met Zijn eeuwige tijdloosheid. Met als resultaat dat wij ook (ondanks onze tijdelijke beslommeringen) deel krijgen aan die tijdloosheid. En Hij doet dit langs de weg van het leven door de tijd heen...

Als je de tijd meer zo bekijkt, als in Gods hand, als middel om ons leven tot ontplooiing te laten komen, tot Zijn bestemming te laten groeien, dan wordt tijd meer zoals je dat in het grieks uitdrukt met het woord *kairos*: een **moment of gelegenheid die bijdraagt aan de vervulling van jouw leven**.

Enkele bijbelse voorbeelden in NT: Matt. 11, 25: in die tijd, op dat moment...

Matt. 13, 30: op het moment van de oogst...

Matt. 26, 16: ... zocht hij een goede gelegenheid om...

En vs 18: ho *kairos* mou: Mijn moment is daar

Joh. 7, 6: Mijn tijd is nog niet gekomen, maar voor jullie is elke tijd goed

Kairos gaat dus altijd over de a.s. tijd dat iets te verwachten geeft... Zo bezien in de tijd eengave van God waarin iets te beleven en te ontvangen valt!

Uitzicht

Op die manier is **tijd niet een bedreigende chronometer** die straks stopt, een **ochtendwekker** die ineens afgaat. Die je telkens de stuipen op het lijf jaagt. En waar je van alles aan moet doen om het in "bedwang" te houden...

Maar **dan wordt tijd een uitdaging, om met verwachting tegemoet te treden**: wat zal de komende tijd, het volgende moment, me leren over mijn leven? Wat zal God gedurende de komende tijd, op het a.s. moment doen, om me verder te brengen op de weg naar de eeuwigheid met Hem?

God wil dus onze tijd (beeld van voortgang en vergankelijkheid, van beperktheid en verlies (bij bv afscheid)) **in verbinding brengen** met Zijn eeuwige tijdloosheid.

Om zo ons vergankelijke leven op het spoor van datgene te zetten waarvoor we eigenlijk bedoeld zijn: eeuwig leven met Hem. Vgl. 2 Kor. 5. Uiteindelijke bedoeling: het vergankelijke wordt door het eeuwige verslonden!

Zo wordt de tijd voortgaand leven met hoop, uitzicht, perspectief.

Ter illustratie het verhaal van de krijgsgevangene (Henri Nouwen)??

Jezus

Het beeld dat ons daaraan voortdurend mag herinneren is Gods actie in ons bestaan: Jezus. In Hem zie je wat God met ons op het oog heeft: dat wij van onze beperkingen en tijdelijkheid (en alles wat daarbij hoort: zonde, schuld, ellende, afsterven, etc.) verlost worden om in eeuwige heerlijkheid te leven met Hem. En elk moment dat we nu beleven, mag hierdoor verlicht en ook bepaald worden, in vragen als: hoe voelt mijn leven? Hoe besteed ik m'n tijd en waarom zo? Hoeveel laat ik me "dwingen" door de tijd en m'n agenda? Welke prioriteiten stel ik? Enz.

Als je kijkt naar Jezus en hoe God ons in Hem verbindt met Zichzelf en Zijn werkelijkheid (die door geen tijd wordt belemmert), die mag langzaamaan leren dat tijd geen bedreiging of slavendrijver is, maar een lijn van opeenvolgende hoopvolle momenten. Die steeds meer met je toewerken naar echte vervulling... Vervulling die nergens anders "verkrijgbaar" is dan alleen bij Jezus.

Komende zondag adhv Gen. 28 (de Jakobs ladder)

Dat dit een structuur is die al in de hele geschiedenis zit, wordt duidelijk als we zondag met elkaar kijken naar een stuk uit de geschiedenis van Jakob.

Maar daarover dus zondag.

Voor nu: probeer eens na te denken over de vraag in hoeverre de tijd jou te pakken heeft (in wat voor opzicht dan ook) of in hoeverre jij de tijd van God in ontvangst hebt genomen als gelegenheid, moment of reeks momenten die je verder kunnen brengen op de weg naar het leven dat vol is van Hem.

Samenvatting van de eerste preek in het kader van het jaarthema
van de Oosterparkkerk Amsterdam, seizoen 2007 – 2008

Tijdloos

Tijd en geloof in Conflict Evenwicht Uitzicht

Deze zondag besteden we speciaal aandacht aan het jaarthema voor dit aanstaande seizoen: tijdloos.. En het vraagt misschien even wat inspanning om dit hme in zijn volle essentie tot je door te laten dringen, maar daar hebben we dan ook een heel seizoen voor...

Tijdloos

Ken je dat verlangen? Dat alle leuke, mooie, heerlijke dingen die je af en toe tegenkomt in je leven, eindeloos lang blijven? Of op afroep gewoon beschikbaar zijn? Als in en soort "tijdloosheid"?

Helaas kan dit niet. En daarom maken we er meestal maar van wat we kunnen. En komt het zoals het komt... (fatalisme).

Is dit de enige manier om met de (voortgaande) tijd om te gaan?
De bijbel laat zien dat het ook anders kan.

Bijbel en tijd

In de bijbel blijkt dat geloof en tijd niet zozeer met elkaar in conflict zijn, maar er blijkt veel meer dat er evenwicht mag zijn. De tijd staat ter beschikking van God om er iets mee te doen, ten gunste van Zijn kinderen... En daarvoor neemt Hij de tijd...

Dat mag je als gelovige ook meer rust geven: de tijd heeft niet jou, maar jij hebt de tijd: om te verwachten en uit te zien naar wat God zal doen.

Jakob

Een mooi voorbeeld in de bijbelse geschiedenis op dit punt is Jakob en zijn droom over de ladder uit de hemel.

Vanuit een chaotische familiesituatie komt God ineens zijn leven binnen vanuit de hemel. Dit lijkt aanvankelijk misschien te conflicteren. Want kijk hoever Gods en Jakobs "werklijkheden" uit elkaar liggen: God, Die vanuit Zijn eeuwige tijdloze heerlijkheid Jakobs gebroken en vergankelijke bestaan binnentreedt.

De ladder...

Maar als dat zo zou conflicteren, dan zou die ladder er niet gekomen zijn. Die ladder die laat zien dat God zorgend betrokken is op Jakobs leven. En hem daar wil brengen waar hij hoop wordt voor alle volken (vgl. belofte aan Abraham, Gen. 15 en 18).

Verbinding

Zo is er geen conflict, maar juist verbinding. Hemel en aarde worden met elkaar in verbinding gebracht. En zo kan de voorbijgaande tijd in evenwicht worden gebracht met Gods tijdloze eeuwigheid. Die de onze mag worden door Gods toedoen.

En God gebruikt daarvoor juist de tijd: om mensen te laten groeien naar Hem toe. De ladder van Jakob is een wonderlijke voorzeggung van de verbinding die God later in de tijd echt en concreet zal gaan maken in Jezus. Juist Hij pakt deze geschiedenis weer op en stelt Zichzelf dan voor als de Ladder, die de verbinding tussen hemel en aarde werkelijkheid laat zijn. En die zegt: God de Vader is met jou op weg, m door de tijd heen, naar Zijn eeuwige toekomst.

Uitzicht

Zo wordt tijd iets anders dan een opeenvolging van nu eenmaal voorbijgaande dingen (chronos). Maar wordt tijd een uitdaging, een aanstaand moment om je met verwachting op te verheugen. Omdat er weer iets te gebeuren staat op weg naar de vervulling van Gods beloften (kairos). Dat is ook waar Jakob vanaf dat moment naar toegroeien mag.

Maar hoe houd je hier zicht op? Doe als Jakob:

- verwonder je over Gods openbaring, voor ons in Christus (vs. 16 en 17)
- breng je Gods daden in Hem voortdurend in herinnering (vs. 18)
- wijd je toe aan de `heer en Zijn beloften voor jou, vol verwachting (vs 20 – 22)

† ooster
park
kerk

Preeksamenvatting (Gen. 28, 12 en Joh. 1, 51)
Ds. Roelof Telgenhof

Verwerking in kringen

Neem voor de preek- en themabespreking van deze keer ongeveer 45 (tot max. 60) minuten, aan het begin van de kring.

Je kunt er ook voor kiezen om of alleen onderdeel a of alleen onderdeel b te nemen. Al is de bespreking van b. minder gemakkelijk zonder onderdeel a. daaraan vooraf.

Ga na deze bespreking over tot de "normale" kringzaken zoals samen delen en samen bidden voor elkaar, de gemeente en de wereld.

a. Preekbespreking en reflexie (ong. 10 min.)

- Haal met behulp van de samenvatting nog even de hoofdpunten van de preek terug. Dit kun je samen doen, of als kring- of gespreksleider. (ong. 3 – 4 min.)
- Probeer in enkele zinnen per persoon onder woorden te brengen wat de boodschap van de preek voor jou is geweest (ong. 6 – 7 min.).

b. Themabespreking (ong. 35 – max. 50 min.)

Ga in een "gewone" gespreksronde in op de volgende vragen. Eventueel neem je eerst even een paar minuten om er persoonlijk al vast over na te denken. Dit kun je ook vooraf aan de kring (thuis) doen. Probeer in de gespreksronde elkaar goed te bevragen op wat er bedoeld wordt.

Als je bang bent voor gebrek aan tijd (...) kies dan in ieder geval vraag 1 en 5.

Ter afsluiting zou(den) vraag 6 en/of 7 aardig kunnen zijn (zo van: even de balans opmaken, hoe is het nu eigenlijk met jou en de tijd?).

1. Wat houdt het begrip/thema "Tijdloos" voor jou in?
2. Wat betekent het voor jou dat God eeuwig is?
3. Hoe ga jij om met (jouw?) tijd?
4. Waarom geeft tijd vaak stress. Wat kun je daaraan doen?
5. In de preeksamenvatting (aan het eind) en in de middagbespreking werd wat betreft (omgaan met) tijd onderscheid gemaakt tussen *chronos* en *kairos* (zie in de samenvatting onder het kopje 'uitzicht'). Wat kun jij hiermee in jouw concrete levenssituatie?
6. Kijk eens goed naar de illustratie op de voorzijde van de reader. Wat spreekt je daarin aan (speciaal mbt het thema)?
7. Heb jij de tijd, of heeft de tijd jou?

c. Leesrooster bij de preek van 9 september

Ma	Gen. 1, 1 – 5	God scheidt te tijd
Di	Gen. 28, 10 – 15	Jakob in Gods werkelijkheid getrokken
Wo	Gen. 28 -16 – 22	Jakobs reactie
Do	Psalm 31, 1 – 17	Mijn tijden zijn in Uw hand (lett. Vert. vs. 15)
Vr	Pred. 3, 1 – 15	Alles heeft Zijn tijd
Za	Luk. 10, 38 – 42	Wat kies jij om je tijd aan te besteden?

Alle kringen een goede bespreking / verwerking gewenst!

Roelof Telgenhof,
Amsterdam, september 2007